

Ostrya (Habrovec)

čeleď: Betulaceae

Habrovce pocházejí z jižní Evropy, jihozápadní a východní Asie a Severní Ameriky. Převážně se jedná o stromy, méně častěji o keře. Dorůstají výšky až 20m. Borka má hnědou barvu a ve stáří je hluboce zbrázděná. Palisty jsou opadavé. Listy jsou blanité, střídavé, jednoduché, 2x pilovité, ochlupené, na podzim žluté, mají délku 3 - 10cm, žilnatina je zpeřená a řapíky jsou krátké. Květy jsou jednopohlavné, jednodomé ve formě štíhlých jehněd s červenými okraji a zeleným základem, délkou až 6cm, samčí jsou převislé a samičí vzpřímené. Plodem je hrozen o délce 3 - 8cm s 6 - 20 oříšky o délce 2 - 4mm. Nejznámějším druhem je *O. carpinifolia*.

Vyhovuje mu hlinitá středně těžká půda na plném slunci a polostínu.

Množí se semeny nebo roubováním na *Carpinus betulus*.

Ostrya atlantidis (Habrovec atlantský)

Vyhynulý druh.

Ostrya carpinifolia (Habrovec habrolistý)

synonyma: *Carpinus italica*, *Carpinus ostrya*, *O. italica*, *O. ladelcii*, *O. vulgaris*

oblasti: Apeniny, Balkánský poloostrov, J Francie, JV Evropa, Korsika, Maďarsko, Malá Asie (Anatolie), Střední Itálie, Sýrie, Švýcarsko

Pochází z jihovýchodní Evropy a Malé Asie. Patří mezi opadavé stromy s širokou kuželovitou korunou. Dosahuje výšky (8 -) 10 - 15 (i 20)m a šířky 15m při průměru kmene 50cm. Vytváří zpravidla více kmenů. Kmen je v mládí hladký, hnědošedý a větvičky ochlupené červenohnědé. Později nabývá barvy tmavě hnědé a šupinatě rozpukané. Listy jsou střídavé, vejčité až vejčitékopinaté, špičaté, ostře 2x pilovité, tmavězelené, řídce ochlupené, dlouhé 4 - 10 (i 12)cm, široké 2 - 6cm, báze je zakulacená až prakticky srdčitá, žilnatinu tvoří 11 - 15 (i 20) párů žilek jako habr (odtud jeho druhový název) a řapíky jsou dlouhé 0,5 - 1cm. Kvete jednopohlavnými jehnědami, samčí jsou žluté, převislé, dlouhé až 8 (i 12)cm, mají hnědé načervenalé listeny, samičí jsou šišticevitě, vejčité válcovité, zprvu vzpřímené, později převislé, kratší, zelené, listeny záhy opadavé, vejčité a špičaté. Plodí šištice podobné chmelu délky 3 - 5 (i 6)cm s vejčitými na vrcholu ochlupenými zploštělými žebernatými žlutohnědými oříšky délky 4 - 7mm.

Má vynikající odolnost proti mrazu až do -35°C.

Ostrya chisosensis

synonyma: *O. knowltonii* subsp. *chisosensis*, *O. knowltonii* var. *chisosensis*

oblasti: Texas

Roste v USA v podobě stromu s otevřenou válcovitou korunou. Dorůstá výšky do 12m. Borka je hnědošedá. Větvě jsou v mládí ochlupené. Listy jsou eliptické až mírně kopinaté, jemně 2x pilovité, tupé až špičaté, dlouhé 3,5 - 5cm, široké 2 - 3cm, báze úzce zakulacená, srdčitá nebo klínovitá, spodní strana zejména podél žilek řídce ochlupená a mají řapíky. Samčí jehnědy jsou dlouhé 3 -

4cm a samičí 0,8 - 1,5cm. Plodenství je dlouhé 2 - 4cm, široké 1,5 - 2,5cm, listeny má dlouhé 1 - 1,8cm a široké 0,5 - 1cm.

Ostrya guatemalensis

oblasti: Guatemala

Ostrya japonica (Habrovec japonský)

synonyma: O. japonica var. homochaeta, O. liana, O. virginica var. japonica

oblasti: Čína, Japonsko, SV Asie

Roste v Japonsku, Číně a severovýchodní Asii v podobě stromu. Dorůstá výšky do 25m. Větve jsou ochlupené. Listy jsou vejčité až mírně kopinaté, asymetricky 2x pilovité, špičaté, dlouhé 3,5 - 12cm, široké 1,5 - 5,5cm, báze prakticky zakulacená, srdčitá nebo zkosená, spodní strana ochlupená, žilnatinu tvoří 9 - 15 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 1 - 1,5cm. Plodenství je dlouhé 3 - 5cm, oříšky jsou vejčité, bleděhnědé, lesklé, žebernaté a dlouhé 5 - 7mm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Saporo'

Ostrya knowltonii

oblasti: Arizona, Nové Mexiko, Texas, Utah

Roste v USA v podobě stromu. Dorůstá výšky 6 - 9m. Větve jsou v mládí ochlupené, sivozelenohnědé, pupeny válcovité a ochlupené. Borka je hnědošedá. Listy jsou vejčité až eliptické nebo prakticky kulaté, ostře asymetricky 2x pilovité, špičaté, dlouhé 2,5 - 6,5cm, široké 1,5 - 5cm, báze zakulacená, srdčitá nebo klínovitá, žilnatinu tvoří 5 - 8 párů žilek a řapíky jsou žláznatě stopkaté. Samčí jehnědy jsou dlouhé 2 - 3cm, samičí 0,6 - 1cm. Plodenství je dlouhé 2,5 - 4cm, široké 1,8 - 2,5cm, listeny jsou dlouhé 1 - 1,8cm, široké 0,5 - 1cm, oříšek je podlouhlý a na špičce ochlupený.

Ostrya multinervis

oblasti: Guizhou, Hunan, Jiangsu, Sichuan, Zhejiang

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 25m. Borka je tmavě šedohnědá. Větve jsou v mládí růžovofialovohnědé a řídce ochlupené. Listy jsou vejčitékopinaté až kopinaté, mohou být řídce ochlupené, asymetricky ostře osinatě pilovité, ocasovité až špičaté, dlouhé 4,5 - 12cm, široké 2,5 - 4,5cm, báze prakticky srdčitá, zakulacená nebo široce klínovitá, žilnatinu tvoří 18 - 25 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 4 - 7mm. Oříšky jsou bleděhnědé, mírně vejčité, žebernaté, dlouhé 5 - 7mm a široké 2 - 3mm.

Ostrya oregoniana

Vyhynulý druh.

Ostrya rehderiana

oblasti: Zhejiang

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 15m. Borka je šedá a drsná. Větve jsou v mládí světlešedé a ochlupené, později růžovofialové. Listy jsou eliptické až podlouhlé, asymetricky 2x pilovité, špičaté až ocasovité, dlouhé 3 - 10cm, široké 1,8 - 4cm, báze prakticky zakulacená nebo široce klínovitá, žilnatinu tvoří 13 - 16 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 3 - 5mm. Oříšky jsou hnědočervené, podlouhlé, lesklé, dlouhé 0,7 - 1cm a široké 2,5 - 3mm.

Ostrya trichocarpa

oblasti: Guangxi

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 18m. Borka je šedohnědá. Větve jsou v mládí růžovofialovohnědé žlutě ochlupené. Listy jsou vejčité, mohou být řídce ochlupené, asymetricky 2x osinatě pilovité, špičaté, dlouhé 5 - 10,5cm, široké 2,5 - 5cm, báze srdčitá, spodní strana je šedozelená, ochlupená, žilnatinu tvoří 14 - 20 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 3 - 5mm. Oříšky jsou bleděhnědé, obvejčité, hustě ochlupené, nepatrně žebernaté, dlouhé 5,5 - 9mm a široké 2,5 - 3,5mm.

Ostrya virginiana (Habrovec viržinský)

synonyma: *Carpinus ostrya* var. *americana*, *Carpinus triflora*, *Carpinus virginiana*, *Carpinus virginica*, *O. americana*, *O. baileyi*, *O. carpinifolia* var. *virginica*, *O. italica* subsp. *virginiana*, *O. ostrya*, *O. virginiana* f. *glandulosa*, *O. virginiana* subsp. *lasia*, *O. virginiana* var. *glandulosa*, *O. virginiana* var. *lasia*, *O. virginica*, *O. virginica* var. *glandulosa*, *O. vulgaris* var. *glandulosa*, *Zugilus virginica*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Guatemala, Honduras, Illinois, Indiana, Iowa, J Mexiko, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Vermont, Virginie, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Roste v Severní Americe v podobě stromu. Dorůstá výšky 10 - 20m. Větve jsou v mládí ochlupené, zpravidla žláznaté, později tmavězelené. Borka je šedohnědá a hladká. Listy jsou úzce vejčité, eliptické nebo kopinaté, zašpičatělé, dlouhé 5 - 13cm, široké 4 - 6cm, báze úzce zakulacená, srdčitá nebo klínovitá, žilnatinu tvoří 11 - 15 párů žilek, spodní strana je řidčeji ochlupená a řapíky jsou dlouhé 3 - 6mm. Samčí květenství je dlouhé 2 - 5cm a samičí 0,8 - 1,5cm. Plodenství je dlouhé 3,5 - 6,5 (i 8)cm, široké 2 - 2,5cm, listeny jsou dlouhé 1 - 1,8cm, široké 0,8 - 1cm, oříšky jsou podlouhlé, špičaté a dlouhé 6 - 8mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Autumn Treasure' - kuželovitý až vejčitý habitus; výška 12m, šířka 6m; listy tmavězelené, na podzim žluté
- 'F. C. Moore' - kuželovitý symetrický habitus; větve vystoupavé, vyrůstají v úhlu 30 - 45°
- 'Friendship'/'Frizam' - vejčitý habitus; výška 9m, šířka 6m; listy tmavězelené, na podzim žluté; pomalejší růst
- var. *glandulosa* - mladé větve, květní stopky a řapíky listů jsou žláznatě stopkaté
- var. *guatemalensis* - Guatemala, jižní Mexiko, Honduras; výška 6 - 18m; borka slabá, bleděhnědá; listy slabé, vejčité až kopinaté, špičaté, 2x pilovité, zpravidla ochlupené, dlouhé 8 - 10cm, báze zakulacená až prakticky srdčitá, spodní strana ochlupená, krátce řapíkaté; samčí jehnědy stíhlé,

protáhlé, převíslé, samičí jehnědy chmelovité, dlouhé 5 - 7cm, listeny měkké, zvětšené, světlezelené, později nahnědlé
- 'Sunbeam'/'Camdale' - úzce kuželovitý habitus; výška 9 - 11m; listy tmavězelené, na podzim žluté, přes zimu zůstává asi 1/2 listů bez opadu

Ostrya yunnanensis

oblasti: Yunnan

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 20m. Borka je tmavěšedá. Větve jsou v mládí růžovofialovohnědé a ochlupené. Listy jsou kopinaté, 2x hroditě pilovité, ocasovité, dlouhé 5 - 10cm, široké 2 - 2,5cm, báze klínovitá až prakticky zakulacená, spodní strana plstnatá, žilnatinu tvoří 18 - 20 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 0,5 - 1cm. Samičí květenství je vzpřímené, dlouhé 4 - 6cm, má 2cm stopku a listeny vejčitéeliptické. Oříšky jsou bleděhnědé, mírně vejčité, žebernaté, dlouhé 6 - 7mm a široké 3mm.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=515>

<http://www.garten.cz/a/cz/3426-ostrya-carpinifolia-habrovec-habrolisty/>

<https://www.rostliny.net/>